

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA
z j. polskiego
w klasach IV -VIII
w Szkole Podstawowej nr 3 im. Św. M.M. Kolbego w Chmielniku

Opracował zespół przedmiotowy nauczycieli uczących j. polskiego:
Monika Wójcik, Ewa Żukowska - Śliwa

Wymagania edukacyjne formułowane są zgodnie z:

- ❖ nową podstawą programową nauczania j. polskiego w szkole podstawowej z dnia 23 grudnia 2008 r. (klasy V i VI) oraz z 14 lutego 2017 r. (klasa IV i VIII)
- ❖ programem nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VI szkoły podstawowej „*Czytać, myśleć, uczestniczyć*”, Wydawnictwo Nowa Era 2012 r., opracowanym zgodnie z *Rozporządzeniem Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 21 czerwca 2012 r. (DzU z 2012, poz. 752)*, zgodnym z założeniami podstawy programowej opracowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, zawartymi w *rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r.*
- ❖ programem nauczania „*Nowe słowa na start! Program nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej*” zgodnym z założeniami podstawy programowej opracowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r.
- ❖ Statutem Szkoły Podstawowej nr 3 im. Św. M.M. Kolbego w Chmielniku.

Metody i narzędzia oceniania

a) czytanie głośne, wyraziste, z akcentowaniem, intonacją, modulowaniem głosu, odpowiednim tempem

b) formy ustne:

- dialog, streszczenie, odpowiadanie na pytania, rozwiązywanie problemu, recytacja, wypowiedzi na forum klasy,

c) formy pisemne:

- prace klasowe o tematyce związanej z lekturą, filmami, przedstawieniami teatralnymi, widowiskami telewizyjnymi, z życiem ucznia i jego środowiskiem,
- sprawdziany – testy sprawdzające wiadomości i umiejętności z zakresu nauki o języku; obejmują materiał z półroczna,
- kartkówki – obejmują materiał opracowany na nie więcej niż trzech ostatnich lekcjach,
- prace domowe, zadania wykonywane w zeszycie ćwiczeń,
- wypowiedzi pisemne na lekcji,
- dyktanda,
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego,

d) inne formy:

- praca w grupie,
- wytwory pracy ucznia,
- zadania dodatkowe, np. gazetki, projekty długoterminowe,

e) ocenianie wspomagające:

- **plus (+)** uczeń może otrzymać za:

aktywność na lekcji,

prace domowe o małym stopniu trudności

przygotowanie materiałów wzbogacających proces lekcyjny

inne formy aktywności

- **minus (-)** uczeń może otrzymać za:

brak zeszytu przedmiotowego, podręcznika lub innych środków dydaktycznych potrzebnych do lekcji,

niewłaściwą pracę w grupie,

brak zaangażowania na lekcji;

Za pięć plusów uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, za trzy minusy – ocenę niedostateczną; rozliczanie plusów i minusów odbywa się na bieżąco.

Ważne wytyczne:

1. Prace klasowe, testy, sprawdziany zapowiadane są z co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem i zapisywane w dzienniku lekcyjnym.

2. Kartkówki i odpowiedzi ustne mogą być niezapowiedzianymi formami kontroli.

3. W ciągu półrocza przeprowadza się co najmniej kilka prac klasowych lub sprawdzianów.

4. Prace klasowe i sprawdziany są obowiązkowe.

5. Uczeń, który nie uczestniczył w sprawdzianie w wyznaczonym terminie, jest zobowiązany napisać go w ciągu jednego tygodnia od dnia powrotu do szkoły, w czasie poza zajęciami dydaktycznymi. Jeśli absencja jest dłuższa - w ciągu dwóch tygodni.

6. Dwa razy w ciągu trwania półrocza uczeń może zgłosić brak zadania domowego. Przy czym ma obowiązek ten brak uzupełnić na następną lekcję.

7. Poprawione i opatrzone oceną pisemną prace przekazywane są uczniom w terminie do 14 dni, licząc od daty ich napisania. Prace klasowe są oddawane w terminie 21 dni.

8. Uczeń jest zobowiązany do odrobienia wszystkich zadanych ćwiczeń; pominięcie części pracy domowej równoznaczne jest z wpisaniem uczniowi braku zadania.

9. W każdym semestrze uczeń może zgłosić 3 (trzy) razy nieprzygotowanie obejmujące brak zeszytu, zeszytu ćwiczeń i podręcznika, niemożność odpowiedzi ustnej.

Nie obejmuje ono zapowiedzianych kartkówek i sprawdzianów, prac klasowych oraz zadanych z wyprzedzeniem do przeczytania lektur lub prac pisemnych czy recytacji.

Nieprzygotowanie zgłasza się na początku lekcji.

10. Wykorzystanie możliwości braku zadań (bzd) oraz nieprzygotowania (np) jest podstawą do ustalenia bieżącej oceny niedostatecznej.

11. Uczeń może poprawić każdą ocenę częściową w ciągu tygodnia podczas indywidualnych konsultacji z nauczycielem.

Uwaga!

Jednej ocenie przysługuje tylko jedna poprawa. Przy czym w dzienniku zachowane są obydwie oceny.

12. W szkole stosuje się ocenianie wg skali stopniowej 1-6. Oceny końcowe (półroczne i roczne) liczone są wg średniej ważonej. Poszczególnym formom sprawdzania wiedzy uczniów oraz oceniania ich umiejętności i osiągnięć przyporządkowane są odpowiednie wagi:

Wprowadza się wagę ocen:

1 – aktywność, zadania domowe, zeszyt ćwiczeń oraz zeszyt przedmiotowy (kolor czarny)

3 – odpowiedź ustna, kartkówka, referat, prezentacja, prowadzenie lekcji, recytacje (kolor zielony)

5 – praca klasowa, sprawdziany, projekty edukacyjne (kolor czerwony)

Kryteria oceniania obszarów aktywności

a) wypowiedzi ustne:

Celujący

Wypowiedź ustna jest całkowicie poprawna pod względem językowo- stylistycznym i merytorycznym, poprawna pod względem kompozycyjnym. Temat wyczerpująco zrealizowany. Uczeń dokonuje uogólnień, wyraża własne sądy, ocenia. W wypowiedzi uwzględnia właściwe dla przyjętej formy środki językowe, posługuje się piękną polszczyzną.

Bardzo dobry

Wypowiedź ustna jest poprawna pod względem językowo-stylistycznym merytorycznym o logicznym układzie treści. Temat prawie wyczerpująco zrealizowany. Uczeń dokonuje uogólnień, wyraża własne sądy, ocenia. W wypowiedzi uwzględnia właściwe dla przyjętej formy środki językowe, posługuje się piękną polszczyzną.

Dobry

Wypowiedź ustna jest całkowicie samodzielna, poprawna pod względem językowo-stylistycznym, logicznym, zawiera większość wymaganych wiadomości. Kompozycja schematyczna. Wydarzenia uporządkowane są zgodnie z chronologią lub informacje zgodnie z planem. Uczeń posługuje się poprawną polszczyzną

Dostateczny

Wypowiedź ustna budowana jest na ogół samodzielnie (z niewielkim ukierunkowaniem nauczyciela), z uwzględnieniem zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań i precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa. Zdarzają się uchybienia w układzie treści, np. brak wstępu lub zakończenia. Uczeń prezentuje w odpowiedzi ustnej podstawowy zakres wiadomości i umiejętności

Dopuszczający

W wypowiedzi ustnej uczeń popełnia błędy merytoryczne i językowo- stylistyczne, ale samodzielnie lub z pomocą nauczyciela udziela odpowiedzi na postawione pytania. Opowiada o zdarzeniach, których sam był uczestnikiem, formułuje najprostsze formy wypowiedzi. Treści są nieuporządkowane

Niedostateczny

Wypowiedź ustna nie jest poprawna pod względem językowym i rzeczowym. Nawet z pomocą nauczyciela uczeń nie jest w stanie odpowiedzieć na pytania i sformułować dłuższej wypowiedzi.

*) Przy ocenie zwraca się także uwagę na umiejętność zachowania się w sytuacji mówienia.

b) wypowiedzi pisemne:

- przy ocenie prac pisemnych bierze się pod uwagę poziom merytoryczny, kompozycyjny i językowy,
- dłuższe wypowiedzi pisemne powinny zawierać krótką, pisemną informację o zaletach i wadach pracy oraz ocenę lub punkty dotyczące poszczególnych kryteriów.
- zadania otwarte na testach ocenia się według ustalonych kryteriów punktowych,
- uczeń jest zobowiązany do poprawy błędów językowych, ortograficznych i interpunkcyjnych we wskazanych przez nauczyciela wypowiedziach pisemnych,
- w przypadku odkrycia plagiatu i przedstawieniu niesamodzielnej pracy jako swojej, będzie ona oceniana na ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy.

c) testy i sprawdziany:

- szczegółowe kryteria ustalane są przy każdym sprawdzianie, Zadania są punktowane i podawane do wiadomości ucznia. Zawierają się w następujących przedziałach punktowych:

Celujący 98% - 100%

Bardzo dobry - 91% - 97%

Dobry – 76% - 90%

Dostateczny – 51% - 75%

Dopuszczający 33% - 50%

Niedostateczny – 32% i poniżej

d) dyktanda ortograficzne:

Błędy dzieli się na: zasadnicze i drugorzędne.

- rodzaje błędów:

Błędy zasadnicze: rz, ż, ó, u, ch, h, pisownia *nie* z czasownikiem, *nie* z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i zaimkami, wielkie i małe litery, nosówki, i, j, pisownia *by*, wyrażenia przyimkowe - w zależności od sprawdzanego w danym dyktandzie zakresu tematycznego np. jedno dyktando może sprawdzać tylko pisownię *nie* z czasownikami- wówczas pozostałe błędy staną się drugorzędne w zakresie dyktanda uczniów informuje nauczyciel w momencie jego zapowiadania.

Błędy drugorzędne: zamiana głosek, nieprawidłowe przenoszenie wyrazów, brak litery, błędy interpunkcyjne;

Zasady oceniania dyktand:

1 błąd – ocena celująca

2 błędy – ocena bardzo dobra

3-4 błędy – ocena dobra

5-6 błędów – ocena dostateczna

7 błędów – ocena dopuszczająca

powyżej 8 błędów – ocena niedostateczna.

Dyktanda z lukami oceniane są według skali procentowej przysługujących sprawdzianom pisemnym.

Jeśli błędy drugorzędne wielokrotnie się powtarzają, wówczas **trzy błędy drugorzędne to 1 błąd zasadniczy**.

Praca nad ortografią trwa przez cały rok – uczniowie mają obowiązek poprawiania błędów ortograficznych w zeszytach przedmiotowych lub zeszytach do dyktand.

e) recytacja:

Celujący

Uczeń osiąga sukces w konkursie recytatorskim na terenie szkoły, gminy itd. Recytuje różnorodne utwory na akademii szkolnej lub innej imprezie artystycznej. Każda recytacja jest wyjątkowo udana, piękna.

Bardzo dobry

Uczeń recytuje wiersz lub fragment prozy, wykazując bardzo dobre opanowanie pamięciowe tekstu (brak błędów), właściwą ekspresję, pauzowanie, tempo i artykulację, uwzględniając intonację, próbując oddać głosem nastrój utworu. Interpretuje wiersz barwą i siłą głosu.

Dobry

Uczeń recytuje wiersz lub fragment prozy, wykazując dobre opanowanie pamięciowe tekstu (drobne potknięcie), z ekspresją, artykulacją i tempem, próbując oddać nastrój utworu, próbuje zwracać uwagę na zabarwienie uczuciowe i natężenie głosu lub bez zarzutu opanował tekst lecz ma kłopoty z oddaniem nastroju i zabarwieniem uczuciowym.

Dostateczny

Uczeń recytuje wiersz lub fragment prozy ze zrozumieniem, z odpowiednią artykulacją i akcentem. Mogą pojawić się błędy.

Dopuszczający

Uczeń wygłasza z pamięci wiersz lub fragment prozy. Opuszcza jednak wyrazy, zmienia ich kolejność używa innych słów lub nie opanował tekstu w całości. Nie zachowuje właściwego pauzowania, artykulacji.

Niedostateczny

Uczeń nie opanował tekstu pamięciowo. Nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie odtworzyć z pamięci wiersza lub fragmentu prozy.

f) czytanie:

- nauczyciel może ocenić czytanie opisowo, robiąc w dzienniku notatki,
- kryteria oceny głośnego czytania:

Stopień szkolny

Uczeń:

Celujący

- czyta bardzo płynnie, pewnym głosem, wyraźnie, dbając o poprawną i staranną artykulację głosek, wystarczająco głośno i w tempie pozwalającym słuchaczom na zrozumienie treści czytanego tekstu
- nie myli się
- dba o intonację, czyli zmienia głos w zależności od form i charakteru czytanych zdań
- potrafi barwą głosu oddać emocje opisane w tekście
- sugestywnie akcentuje ważne wyrazy, zwracając uwagę słuchacza na istotne treści
- stosuje pauzy logiczne pozwalające na lepsze zrozumienie czytanego tekstu

Bardzo dobry

- czyta płynnie, pewnym głosem, wyraźnie, dbając o poprawną i staranną artykulację głosek, wystarczająco głośno i w tempie pozwalającym słuchaczom na zrozumienie treści czytanego tekstu
- nie myli się albo robi to bardzo rzadko
- dba o intonację, czyli zmienia głos w zależności od form i charakteru czytanych zdań
- sugestywnie akcentuje ważne wyrazy, zwracając uwagę słuchacza na istotne treści
- stosuje pauzy logiczne pozwalające na lepsze zrozumienie czytanego tekstu

Dobry

- czyta dosyć płynnie, ale w nierównym tempie (zbyt szybko lub zbyt wolno)
- zaburzenia płynności pojawiają się sporadycznie, przy dłuższych, nieznanym mu wyrazach
- zapomina o modulacji głosu, różnicowaniu jego tonu i barwy
- zapomina o oddawaniu głosem ładunku emocjonalnego zawartego w tekście
- nie pamięta o stosowaniu pauz

Dostateczny

- skupia swoją uwagę na odczytaniu wyrazów, a nie na rozumieniu treści zdań
- czyta wolno lub zbyt szybko, niepewnym głosem, niewyraźnie, czasami „zacina się” i wraca do poprzedniej części tekstu
- myli litery w wyrazach i zmienia końcówki słów
- czyta cicho, monotonicznie
- nie moduluje głosu
- nie zwraca uwagi na znaki interpunkcyjne

Dopuszczający

- czyta bardzo wolno, sylabizując
- błędnie odczytuje wyrazy lub je opuszcza
- skupia się na odczytaniu poszczególnych wyrazów, a nie na treści tekstu
- podejmuje próby doskonalenia techniki czytania

Niedostateczny

- czyta bardzo wolno
- odczytuje poszczególne sylaby, niekiedy łączy je w wyrazy, nie budując z nich zdań
- nie rozumie sensu czytanego tekstu
- mimo prób pomocy podejmowanych przez nauczyciela nie wykazuje chęci doskonalenia techniki czytania

g) zeszyt:

- zeszyt jest sprawdzany co najmniej raz w roku przy okazji kontroli zadań domowych; ocenę wystawia się szczególnie w klasie IV;
- uczeń ma obowiązek uzupełniania notatek i prac domowych w zeszycie i ćwiczeniach za czas swojej nieobecności w szkole;
- w przypadku niewłaściwego zapisu notatek lub pojawienia się dużej ilości rażących błędów ortograficznych nauczyciel może zlecić uczniowi przepisywanie wyznaczonych tekstów i zadań;
- kryteria oceny zeszytu:

Celujący

Zeszyt bardzo staranny, pełne notatki, brak błędów przy przepisywaniu z tablicy, duża estetyka; są wszystkie zadania domowe.

Bardzo dobry

Zeszyt staranny, pełne notatki, są wszystkie zadania domowe.

Dobry

Zeszyt staranny, pełne notatki, nieliczne błędy; są wszystkie zadania

Dostateczny

Zeszyt w miarę staranny, niewielkie braki w notatkach lub zadaniach domowych, błędy przy przepisywaniu z tablicy dość liczne;

Dopuszczający

Zeszyt niestaranny, braki w notatkach i zadaniach domowych, liczne błędy przy przepisywaniu z tablicy.

Niedostateczny

Brak zeszytu lub brak większości notatek i zadań domowych.

h) zadania domowe:

- obowiązkiem ucznia jest systematyczne odrabianie zadań domowych;
- pracą domową mogą być dłuższe wypracowania, krótkie wypowiedzi pisemne, zadania związane z przygotowaniem do kolejnej lekcji, ćwiczenia, zaznaczanie cytatów, zgromadzenie materiałów, wykonanie prac plastycznych i innych, czytanie tekstu;
- nieodrobienie pracy domowej zostaje odnotowane w dzienniku, może także być podstawą do wystawienia oceny niedostatecznej;
- nie każde zadanie musi być ocenione, kontrola może polegać na odczytaniu wskazanych prac i ustnym komentarzu nauczyciela: ważne jest bowiem śledzenie stopnia nabywania pewnych umiejętności przez uczniów i czuwanie nad osiągnięciem konkretnych wymagań;
- prace domowe oceniane są na bieżąco lub podczas kontroli zeszytów.

i) praca w grupie:

- nie każda praca w grupie musi zostać oceniona;
- ocena jest wystawiana według potrzeb;
- nauczyciel stosuje kryteria oceniania uwzględniając możliwości ucznia i jego zaangażowanie

Kryteria oceny

Uczeń chętnie podejmuje współpracę z innymi.

Liczba punktów

2

Uczeń czuje się odpowiedzialny za rezultat pracy zespołu.	2
Uczeń jest zaangażowany w pracę zespołu do końca realizacji ćwiczenia.	1
Uczeń odpowiedzialnie wykonuje powierzone zadania.	2
Uczeń życzliwie zachęca innych do pracy.	1
Uczeń ma ciekawe pomysły.	2
Uczeń liczy się ze zdaniem innych.	1
Uczeń grzecznie odnosi się do innych.	1
Uczeń umie słuchać innych.	2
Uczeń pomaga innym w pracy.	1
Uczeń przeszkadza innym w pracy.	-2
Uczeń nie chce pomóc innym w pracy.	-2
Uczeń nie wykonuje rzetelnie powierzonych zadań.	-1
Uczeń w sposób agresywny narzuca innym swoje przekonania i poglądy.	-1
Uczeń lekceważy i wyśmiewa innych.	-2
Uczeń nie przyjmuje krytyki.	-1

Propozycja punktacji:

- 15–14 p. – celujący
- 13–10 p. – bardzo dobry
- 9–6 p. – dobry
- 5–4 p. – dostateczny
- 3–1 p. – dopuszczający
- poniżej 1 p. – niedostateczny

Ocenianie uczniów dyslektycznych

Ocenianie uczniów dyslektycznych jest zgodne z rozporządzeniem MEN z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz.1534) Nauczyciel, stosujący wobec ucznia z dysleksją łagodniejsze kryteria oceniania w zakresie sprawności i umiejętności, które sprawiają mu szczególne problemy, ma prawo wymagać od niego większego wkładu pracy w porównaniu z innymi uczniami.

Stwierdzenie dysfunkcji nie zwalnia uczniów z obowiązków szkolnych. Przeciwnie: uczeń taki powinien wykazać się samodzielną pracą, wykonywać dodatkowe zadania i ćwiczenia, które pomogą mu w przezwyciężaniu trudności.

Sposoby oceniania:

• Dyktanda

Jeżeli dyktando dotyczy wszystkich zasad ortograficznych, nauczyciel podaje uczniowi do opracowania listę trudnych wyrazów, które występują w dyktandzie. Przy ocenie dyktanda nauczyciel bierze pod uwagę tylko te wyrazy i stosuje ocenę opisową.

Jeżeli uczeń robi postępy, może otrzymać ocenę, która zostanie wpisana do dziennika. Zamiast dyktanda nauczyciel może przygotować dla ucznia sprawdzian ortograficzny zawierający polecenie zapisania wybranych zasad ortograficznych i wykonanie określonych ćwiczeń ortograficznych.

• Prace klasowe z literatury

Nauczyciel wystawia ocenę z pracy pisemnej bez uwzględnienia błędów ortograficznych. W pracy zaznacza każdy błąd ortograficzny i wystawia ocenę opisową za ortografię. Uczeń musi dokonać

poprawy błędów w zeszytach przedmiotowym lub na pracy według wzoru.

Kryteria :

Ortografia → komunikatywność wypowiedzi.

Interpunkcja → zamykanie myśli w obrębie zdania.

• **Zadania domowe**

Zadania domowe nauczyciel ocenia tak jak u wszystkich uczniów, ponieważ uczeń dyslektyczny ma możliwość korzystania ze słowników.

• **Zeszyt**

Ocenie podlega systematyczność w zapisie notatek i wykonywaniu zadań domowych.

• **Główna interpretacja tekstów literackich**

Nauczyciel informuje ucznia o tym, jaki tekst będzie głośno czytany na następnej lekcji (kolejny dzień), aby ten mógł się przygotować.

Nauczyciel dopuszcza jedną pomyłkę w płynności recytacji przy ocenie bardzo dobrej.

***W przypadku innych opinii wydawanych przez Poradnię Psychologiczną – Pedagogiczną nauczyciel dostosowuje wymagania i kryteria ocen zgodnie z zaleceniami.**